

Udgangspunktet for indgåelse af MAI-aftalen er den internationale udvikling. Det er globaliseringen og det stadig stigende økonomiske og handelsmæssige samkvem mellem verdensdelene. Omfanget af direkte udenlandske investeringer er steget stærkt i de seneste år. En af årsagerne hertil er den øgede handel, som blev resultatet af Uruguayrundens nedsættelse af toldsatser på en række områder. Samtidig har kapitalliberaliseringen i store dele af verden sammen med computerteknologien gjort det let og hurtigt at foretage investeringer i udlandet.

De voksende udenlandske investeringer og den stigende verdenshandel er noget, man skal hilse velkommen. Det har medført øget økonomisk vækst, skabelse af flere arbejdspladser og bedre levevilkår for mange landes befolkninger. Regeringen støtter derfor internationale bestræbelser på at øge udenlandske investeringer – i øvrigt både i ilande og i ulande. Direkte udenlandske investeringer kan i mange tilfælde skabe øget økonomisk aktivitet og overførsel af ny teknologi, hvilket kan betyde, at der kommer mere gang i samfundsøkonomien. Samtidig har regeringens linje hele tiden været, at de enkelte lande skal bevare deres fulde handlefrihed, når det drejer sig om normal national regelfastsættelse.

For at de udenlandske investeringer fortsat skal kunne stige, har virksomhederne brug for, at der er knyttet et sæt af gennemsigtige regler til den internationale investeringsvirksomhed, og det skal være regler, der beskytter investorerne imod vilkårlighed fra værtslandets side. Samtidig har landene på deres side brug for, at det ikke skal være muligt at lokke investeringer til gennem nedsættelse af beskyttelsesniveauer på forskellige områder. Det er jo noget meget væsentligt for landene, at de ikke udsættes for en sådan helt urimelig konkurrence om, hvem der kan tilbyde de billigste normer på forskellige områder.

Regeringen synes, at det er en god ide at nedfælde sådanne principper i en international aftale som MAI-aftalen, der samtidig indeholder regler for bilæggelse af uenigheder mellem de kontraherende parter eller mellem en investor og en kontraherende part. En MAI-aftale vil med andre ord sikre, at internationale investeringer vil blive foretaget efter internationale regler, og at de ikke blot er udsat for kræfternes frie spil. Der er tale om en regulering, som regeringen ser på med sympati.

For en lille og åben og meget handelsafhængig økonomi som den danske har internationale investeringsregler en særlig betydning, og det er også derfor, at Danmark igennem en årrække i efterkrigsperioden selv har forhandlet og indgået bilaterale investeringsaftaler, hvis indhold i vid udstrækning svarer til MAI-aftalens bestemmelser. Og det er også derfor, at regeringen støtter sigt med MAI-forhandlingerne i overensstemmelse med ønsket om øget international frihandel samt inddragelse af miljø-, arbejdstagerrettigheds- og sundhedshensyn, som der jo også er bred tilslutning til her i Folketinget at inddrage.

Regeringen håber, at forhandlingerne i OECD kan være til nytte for de videre drøftelser om handel og investeringer, der blev iværksat under WTO-konferencen i Singapore i december 1996. Disse forhandlinger er indtil videre ikke kommet længere end til det helt analytiske stade.

Med hensyn til indholdet af en eventuel kommende aftale er udgangspunktet for den tekst, der foreligger, allerede indgåede forpligtelser og retningslinjer. Det drejer sig bl.a. om OECD's kapitalliberaliseringskode, OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, den europæiske energichartertraktats regler om investeringsbeskyttelse og de mange bilaterale aftaler, der er indgået mellem de enkelte OECD-lande og en række ikke-OECD lande.

Grundelementet i aftalen, som den ligger, er princippet om ikkediskrimination. Og hvad ligger der så i det begreb? Ja, på den ene side sikrer princippet anvendelse for det første, at udenlandske investeringer ikke kan behandles dårligere end nationale investeringer. Men det indebærer også for det andet, at der ikke må ske forskelsbehandling mellem udenlandske investorer, og dermed beskytter man de internationale investorer imod, at der ikke nationalt indføres restriktioner, der alene rammer udenlandske investeringer. På den anden side ligger der det i det, at udenlandske investeringer heller ikke må behandles bedre end nationale investeringer.

Der skal altså etableres en form for konkurrenceregler mellem landene, der forhindrer, at de kan tiltrække investeringer ved at lokke f.eks. med fritagelse for miljøafgifter, ringere arbejdsvilkår eller lempelser i andre nationale beskyttelsesforanstaltninger. Og jeg synes, at det element at blokere for at landene kan tiltrække udenlandske investeringer på, kan vi